

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ від « 28» грудня 2020 р.
№ _____

**ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ НА ПЛАГІАТ
АКАДЕМІЧНИХ ТА НАУКОВИХ ТЕКСТІВ
ЧЕРКАСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО БІЗНЕС-КОЛЕДЖУ**

УХВАЛЕНО
Рішення Вченої ради
Протокол від «28» грудня 2020 р.
№ 06_20/21 р.

1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Порядок перевірки академічних та наукових текстів на плагіат (далі - Порядок) розроблено на основі до Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про освіту», Закону України «Про авторське право і суміжні права», «Методичних рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності», Статуту Коледжу.

1.2. Цей Порядок регламентує процедури проведення перевірки академічних та наукових текстів студентів і працівників Черкаського державного бізнес коледжу (далі - коледж) з використанням Антиплагіатної інтернет-системи «Unichesk» на наявність запозичень із текстів, присутніх в базах коледжу, базах інших вищих навчальних закладів та в Інтернеті. За потреби додаткова перевірка може здійснюватися іншими вільно доступними системами.

1.3. Процедурі обов'язкової перевірки підлягають такі види робіт:

- кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти освітніх ступенів бакалавр (курсіві роботи, дипломні роботи та проекти);
- автореферати та рукописи дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата / доктора філософії / доктора наук, що подаються до захисту спеціалізованим вченим радам;
- рукописи монографій, підручників та навчальних посібників, поданих на розгляд вченої ради коледжу, щодо надання рекомендації до друку.

1.4. Завданням антиплагіатної інтернет-системи є визначення ступеня подібності тексту кваліфікаційної, академічної чи наукової роботи до текстів документів, що містяться в базах даних та в Інтернеті. Роботи, для яких виявлено значний відсоток подібності, не можуть бути кваліфіковані (прийняті до розгляду) як такі, що містять плагіат. Рішення щодо наявності або законності запозичень, знайдених антиплагіатною системою, приймає завідувачем випускової кафедри залежно від виду академічного тексту, що проходить перевірку, відповідно до цього порядку.

1.5. Контактною особою між коледжем і компанією ТОВ «Антиплагіат», що надає послуги системи виявлення текстових збігів та запозичень, з усіх технічних питань функціонування Антиплагіатної системи і координатором роботи з перевірки академічних текстів в коледжі є Адміністратор антиплагіатної системи. Обов'язки Адміністратора антиплагіатної системи покладаються наказом директора (за його згодою). Перевірку на можливу наявність у тексті чужих опублікованих результатів (текстів) без належного посилання на авторів здійснює відповідальна особа за перевірку текстів на академічний плагіат (далі - відповідальна особа).

2. ЗАВДАННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ ВІДПОВІДАЛЬНИХ ОСІБ

2.1. Обліковий запис Адміністратора антиплагіатної системи створюється представником компанії ТОВ «Антиплагіат».

2.2. Порядок визначає загальний алгоритм здійснення перевірки текстів на академічний плагіат. За підготовку файлу роботи, що підлягає перевірці, відповідає автор цієї роботи. Формат файлу повинен бути прийнятним для

перевірки на плагіат (підтримуються формати файлів .doc, .docx, .pdf, .odt, які не містять елементів захисту).

2.3. Під час підготовки файлу роботи забороняється використовувати будь-які методи обманювання сервісів перевірки на академічний плагіат, зокрема забороняється:

- заміна текстових символів на візуально ідентичні зображення;
- заміна окремих букв одного алфавіту на аналогічні за написанням букви іншого алфавіту (наприклад, заміна кириличних букв на відповідні латинські і навпаки);
- вставка додаткових текстових символів, які візуально не видимі. У випадку виявлення факту спроби обману під час перевірки на наявність академічного плагіату в поданих роботах приймається негативний висновок зі складанням відповідного протоколу і така робота не приймається до захисту (не рекомендується до публікування).

2.4. Відповідальна особа після отримання файлів робіт від авторів проводить перевірку на академічний плагіат за такою процедурою:

- авторизується в Інтернет-сервісі перевірки на плагіат;
- завантажує файли робіт на сервер Інтернет-сервісу через відповідний Вебінтерфейс;
- перевіряє завантажені файли робіт з внутрішньою базою документів коледжу або з Інтернет-ресурсами в Інтернет-сервісі;
- зберігає на локальних носіях розширені електронні звіти щодо результатів перевірки, у яких міститься інформація про відсоток унікальності робіт.

2.5. Відповідальна особа несе відповідальність:

- за невідповідність поданих паперових та електронних версій робіт;
- за подання в звіті недостовірної та неправдивої інформації;
- за невчасну перевірку роботи на плагіат та формування звітів подібності за умови дотримання термінів подачі тексту роботи автором.

3. ОЦІНКА РІВНЯ ОРИГІНАЛЬНОСТІ ТА УМОВИ ВИЗНАННЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ ПРАВОМІРНИМИ

3.1 У системі запобігання академічного плагіату Коледжу в якості критерію оригінальності творів використовується показник рівня оригінальності тексту у відсотках, отриманих за допомогою програмно-технічних засобів перевірки на плагіат і зменшений на відсоток правомірних запозичень.

3.2 Для наукових, навчально-методичних та випускних кваліфікаційних робіт рекомендованою є наступна шкала оцінки залежно від кількісного показника рівня оригінальності твору:

Для авторефератів та дисертацій	Для монографій та рукописів наукових статей	Для бакалаврських дипломних робіт, рукописів підручників, навчальних посібників та інших робіт	Рівень оригінальності твору	Рекомендована дія
понад 90 %	понад 90 %	понад 70 %	Високий	Текст вважається оригінальним та не потребує додаткових дій щодо запобігання неправомірним запозиченням. Передається на розгляд випускаючим кафедрам
від 80% до 90%	від 80 % до 90 %	від 60 % до 70%	Задовільний	Наявні окремі ознаки академічного плагіату. Слід пересвідчитись у наявності посилань на першоджерела для цитованих фрагментів, за умови доопрацювання з обов'язковою наступною перевіркою на оригінальність доопрацьованого твору
від 70% до 80%	від 70% до 80%	від 50% до 60%	Низький	Наявні певні ознаки академічного плагіату, але матеріал може бути прийнятий за умови доопрацювання з обов'язковою наступною перевіркою на оригінальність доопрацьованого твору
менше 70%	менше 70%	менше 50%	Неприйнятний	Наявні істотні ознаки плагіату. Матеріал до розгляду не приймається

3.3 Виявлені у тексті твору запозичення вважаються правомірними, якщо вони є:

- власними назвами (індивідуальними найменуваннями окремих одиничних об'єктів, у т.ч. найменуваннями установ, назвами праць, які досліджувалися у творі, бібліографічними посиланнями на джерела та ін.);
- усталеними словосполученнями, що характерні для певної сфери знань; - належним чином оформлені цитуваннями;
- самоцитуванням (фрагментами тексту, що належать автору твору, опубліковані або оприлюднені в електронній формі ним у інших творах), якщо воно допускається.

3.4. Показники оригінальності (унікальності) академічних текстів (у %) можуть бути змінені за рішенням випускових кафедр, Вченої ради та фіксуються у відповідному протоколі засідання з врахуванням специфіки

спеціальностей з зазначенням підстав такої зміни, але не може бути суттєво нижчою за рекомендовані. Ця норма доводиться до відома здобувачів (авторів).

3.5. Отримані результати у звітах щодо перевірки тексту на унікальність носять рекомендаційний характер і є лише допоміжними матеріалами для забезпечення проходження роботи до захисту. Остаточне рішення про прийняття чи відхилення поданого тексту може прийняти лише завідувач кафедри, це рішення обов'язково має бути аргументовано і зафіксовано в протоколі (висновку).

4. ПЕРЕВІРКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ СТУДЕНТІВ

4.1. Перевірка кваліфікаційних (дипломних проєктів) робіт, курсових робіт студентів на академічний плагіат здійснюється за допомогою Інтернет-сервісів на основі внутрішньої бази документів коледжу та в Інтернеті на безоплатній основі.

4.2. Перед перевіркою на академічний плагіат здобувач (автор кваліфікаційної роботи) в термін не пізніше 15 робочих днів перед засіданням ЕК (засідання комісії з захисту курсових робіт):

- готує файл кваліфікаційної роботи (курсової роботи) у форматі, прийнятному для перевірки на плагіат.

- може перевірити кваліфікаційну (дипломний проєкт) роботу, курсову роботу за допомогою безкоштовних програм чи сервісів (наприклад, Etxt Antiplagiat), і ознайомити з результатами перевірки керівника кваліфікаційної (дипломного проєкту) роботи, курсової роботи;

- подає готовий файл завершеної кваліфікаційної (дипломного проєкту) роботи, курсової роботи секретарю ЕК або відповідальній особі на рівні випускової кафедри (якщо такі призначені).

4.3. Секретар ЕК чи відповідальна особа на рівні кафедри передає кваліфікаційні (дипломні проєкти) роботи, курсові роботи в електронному та друкованому вигляді відповідальній особі для перевірки на академічний плагіат.

4.4. Перевірка здійснюється в термін не більше 5 робочих днів. Результат перевірки - звіти подібності - в 2 екземплярах передаються на випускові кафедри (для завідувача кафедри та наукового керівника).

4.5. Роботи, які мають низький рівень оригінальності тексту повертаються студентам на доопрацювання на термін не більше 4 робочих днів. Після чого відправляється на повторну перевірку, яка здійснюється в термін не більше 3 робочих днів.

4.6. Роботи, які мають неприйнятний або низький рівень оригінальності тексту за результатами повторної перевірки не допускаються до захисту.

4.7. На основі поданих звітів, затверджених на засіданні кафедри, секретар ЕК формує список допущених до захисту здобувачів вищої освіти.

4.8. По завершення повного процесу перевірки текстів на плагіат, включаючи повторну перевірку, сформовані звіти подібності та експертні висновки подаються на випускаючі кафедри.

5. ПЕРЕВІРКА РУКОПИСІВ МОНОГРАФІЙ, ПІДРУЧНИКІВ ТА НАВЧАЛЬНИХ ПОСІБНИКІВ, НАДАНИХ НА РЕКОМЕНДАЦІЮ ДО ДРУКУ

5.1. Перевірка рукописів монографій, на академічний плагіат здійснюється за допомогою Інтернет-сервісів на основі внутрішніх баз коледжу і відкритих Інтернет-ресурсів та є обов'язковою умовою прийняття їх до розгляду Вченої радою.

5.2. Перевірку на академічний плагіат рукописів монографій, підручників та навчальних посібників здійснює відповідальна особа.

5.3. Результати перевірки на академічний плагіат враховуються при прийнятті кафедрою рішення про порушення клопотання щодо надання рекомендації монографії, підручника чи навчального посібника до друку.

5.4. Перед перевіркою на академічний плагіат автор(и) монографії, підручника чи навчального посібника:

- готує файл рукопису у форматі, прийнятному для перевірки на плагіат;
- подає готовий файл рукопису відповідальній особі.

5.5. Для проведення перевірки на академічний плагіат відповідальна особа після отримання файлу рукопису та заяви від автора(ів) у термін до 5 календарних днів:

- відповідно до п. 5 розділу 2 перевіряє рукописи з Інтернет-ресурсами в Інтернет-сервісі;
- повідомляє заступника директора з навчально-методичної роботи, на вчену раду, де буде розглянута відповідна монографія, підручник чи навчальний посібник про показник (відсоток) унікальності рукопису та надає розширений електронний звіт щодо результатів перевірки.

5.6. Заступник директора з навчально-методичної роботи коледжу на підставі поданого звіту приймає відповідне рішення щодо подальшої процедури розгляду рукопису. Якщо рівень оригінальності тексту в рукописі задовільний чи високий заступник директор з навчально-методичної роботи приймає рішення щодо розгляду або передання на повторну перевірку.

5.7. У випадку низького рівня оригінальності тексту поданого рукопису обов'язково проводиться повторна перевірка після доопрацювання автором (авторами). Повторна перевірка здійснюється у термін не більше 3 календарних днів з надходження виправленої версії рукопису.

6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АВТОРІВ ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ ЗА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

- 6.1. Встановлення фактів незадовільної оригінальності (низької унікальності) є підставою відмови у наданні рекомендації для друку або відправлення цих матеріалів на доопрацювання.
- 6.2. Низький відсоток оригінальності робіт здобувачів вищої освіти ступенів «бакалавр» є підставою щодо прийняття комісією рішення про недопущення до захисту та відправку матеріалів на доопрацювання або видачу нового завдання, відрахування здобувача чи позбавлення його стипендії (пільг оплати навчання).
- 6.3. У випадку використання неправомірного запозиченого матеріалу без посилання на автора або джерело запозичення, кандидатська чи докторська дисертація знімається з розгляду незалежно від стадії її розгляду без права захисту.
- 6.4. Виявлення фактів плагіату у творах докторантів, аспірантів, здобувачів наукового ступеня є підставою для розгляду питання щодо доцільності подальшого перебування даної особи у аспірантурі (докторантурі) чи відкріплення здобувача від кафедри.
- 6.5. Виявлення фактів плагіату наукових та науково-педагогічних працівників Коледжу враховується при продовженні дії контракту.
- 6.6. Встановлення фактів плагіату в творах докторантів, аспірантів, здобувачів наукового ступеня, що опубліковані без перевірки, є підставою для заборони автору включати такі твори у перелік своїх наукових та науково-методичних публікацій.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

- 7.1. Порядок набуває чинності з дати його затвердження наказом директора.
- 7.2. Всі зміни та доповнення до Порядку затверджуються наказом директора.
- 7.3. Відповідальність та контроль за виконанням Порядку несуть посадові особи коледжу відповідно до їх функціональних обов'язків.

